

O'ZBEKISTON OVOZI

OVOZI

IJTIMOIY-SIYOSIY GAZETA

2004-YIL 14-SENTABR SESHANBA 112 (27.287) uzbevozi@sarkor.uz 1918-yil 21-iyundan chiqqa boshlagan.

ЎЗБЕКИСТОН — ЧЕХИЯ:

ҲАМКОРЛИКНИ ЮКСАЛТИРИШ ЙЎЛИДА

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ТАКЛИФИГА БИНОАН ЧЕХИЯ РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ВАЦЛАВ КЛАУС 12 СЕНТЯБРЬ КУНИ РАСМИЙ ТАШРИФ БИЛАН ЎЗБЕКИСТОНГА КЕЛДИ

Чехия Республикаси Шарқий Европа мамлакатлари орасида биринчилардан бўлиб кенг қўлмали сиёсий ва ижтимоий-иқтисодий ислохотларни амалга оширган, иқтисодий ўсиш кўрсаткичлари бўйича ўз минтақасида етакчи ўрин эгаллаб турган давлатдир.

Ўзбекистоннинг ушбу мамлакат билан муносабатлари дўстлик ва ҳамкорлик, ўзаро ишонч ва ҳурмат тамойилларига асосланган. Мамлакатларимиз икки томонлама муносабатларни ривожлантиришда бирдек манфаатдор, ҳамкорликни кенгайтириш борасида мунтазам мулоқот йўлга қўйилган.

Ўзбекистон Чехияга асосан пахта толаси, матолар, айрим рангли металлари солади, Чехиядан эса ускуналар, резина буюмлар ва дори-дармон олади. Ишбилармонлар янада фаолроқ ишласа, ҳамкорликни кучайтириш, бу рўйхатни анча кенгайтириш мумкин бўлур эди.

Бундан ташқари, Чехияда ўзбекистонлик муҳолиқчиликчи ва шўхчиликчи ҳамкорликчи бўлиб ишлаб чиқилмоқда. Бундан ташқари, Чехияда ўзбекистонлик муҳолиқчиликчи ва шўхчиликчи ҳамкорликчи бўлиб ишлаб чиқилмоқда. Бундан ташқари, Чехияда ўзбекистонлик муҳолиқчиликчи ва шўхчиликчи ҳамкорликчи бўлиб ишлаб чиқилмоқда.

XXI АСР ИНСОН ВА ТАБИАТ УЙҒУНЛИГИ АСРИ БЎЛСИН!

КУНИ КЕЧА БЎСТОНЛИК ТУМАНИДА ЎТКАЗИЛГАН АНА ШУ МАВЗУДАГИ УЧРАШУВЛАР ЭКОЛОГИЯНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ ЮЗАСИДАН ФИКР АЛМАШИШ, БУ МАСАЛАЛАРГА ЖАМОАТЧИЛИК ЭЪТИБОРИНИ ЯНА БИР БОР ЖАЛБ ЭТИШ, ЭКОЛОГИК ТАРБИЯ МАСАЛАЛАРИГА КЎМАКЛАШИШ ҲАМДА ЁШЛАР ОНГИДА ТАБИАТНИ СЕВИШ, УНИ АСРАШ ВА АРДОҚЛАШ ТУЙҒУСИНИ ШАКЛЛАНТИРИШГА БАҒИШЛАНДИ

«ПАРТИЯ ОНА ТАБИАТГА НИСБАТАН ЭХТИЁТКОР БЎЛИШ, АТРОФ-МУҲИТНИНГ ЭКОЛОГИК МУВОЗАНАТИНИ САҚЛАШ ТАРАФИДА» — дейилади Ўзбекистон Халқ демократик партияси Дастурида. Шу муносабат билан, партия Марказий Кенгаши, парламентдаги ХДП фракцияси ҳамда Халқаро «ЭКОСАН» ташкилоти томонидан ташкил этилган бу гапги тadbирлар табиат уйғунлигининг бошланғич нуқтаси бўлмиш тоғлар орасида ўтганлиги, уларнинг иштирокчилари асосан ёшлар бўлганлиги билан ҳам алоҳида аҳамият касб этди.

Бўстонлик туман партия кенгаши биринчи котиби Р.Махаматов олиб борган ушбу тadbирлар иштирокчилари — ҲХДП фаоллари ҳамда «ЭКОСАН» ташкилотининг раҳбарлари дастлаб Бўстонлик туманидаги 40-умумтаълим ўрта мактаб ўқувчилари билан учрашиб, ёшларга экологик маданият, экологик тарбия, инсон ва табиат уйғунлиги масалалари ҳақида гапириб берди.

«Партия она табиатга нисбатан эҳтиёткор бўлиш, атроф-муҳитнинг экологик мувозанатини сақлаш тарафида» — дейилади Ўзбекистон Халқ демократик партияси Дастурида. Шу муносабат билан, партия Марказий Кенгаши, парламентдаги ХДП фракцияси ҳамда Халқаро «ЭКОСАН» ташкилоти томонидан ташкил этилган бу гапги тadbирлар табиат уйғунлигининг бошланғич нуқтаси бўлмиш тоғлар орасида ўтганлиги, уларнинг иштирокчилари асосан ёшлар бўлганлиги билан ҳам алоҳида аҳамият касб этди.

«Партия она табиатга нисбатан эҳтиёткор бўлиш, атроф-муҳитнинг экологик мувозанатини сақлаш тарафида» — дейилади Ўзбекистон Халқ демократик партияси Дастурида. Шу муносабат билан, партия Марказий Кенгаши, парламентдаги ХДП фракцияси ҳамда Халқаро «ЭКОСАН» ташкилоти томонидан ташкил этилган бу гапги тadbирлар табиат уйғунлигининг бошланғич нуқтаси бўлмиш тоғлар орасида ўтганлиги, уларнинг иштирокчилари асосан ёшлар бўлганлиги билан ҳам алоҳида аҳамият касб этди.

«Партия она табиатга нисбатан эҳтиёткор бўлиш, атроф-муҳитнинг экологик мувозанатини сақлаш тарафида» — дейилади Ўзбекистон Халқ демократик партияси Дастурида. Шу муносабат билан, партия Марказий Кенгаши, парламентдаги ХДП фракцияси ҳамда Халқаро «ЭКОСАН» ташкилоти томонидан ташкил этилган бу гапги тadbирлар табиат уйғунлигининг бошланғич нуқтаси бўлмиш тоғлар орасида ўтганлиги, уларнинг иштирокчилари асосан ёшлар бўлганлиги билан ҳам алоҳида аҳамият касб этди.

«Партия она табиатга нисбатан эҳтиёткор бўлиш, атроф-муҳитнинг экологик мувозанатини сақлаш тарафида» — дейилади Ўзбекистон Халқ демократик партияси Дастурида. Шу муносабат билан, партия Марказий Кенгаши, парламентдаги ХДП фракцияси ҳамда Халқаро «ЭКОСАН» ташкилоти томонидан ташкил этилган бу гапги тadbирлар табиат уйғунлигининг бошланғич нуқтаси бўлмиш тоғлар орасида ўтганлиги, уларнинг иштирокчилари асосан ёшлар бўлганлиги билан ҳам алоҳида аҳамият касб этди.

«БОЛАЛАР МАҲАЛЛАСИ» БИЛАН ТАНИШУВ

Расмий ташриф билан мамлакатимизга келган Чехия Президентининг рафиқаси Ливия Клаусова 13 сентябрь кунини Ўзбекистон Республикаси Президентининг рафиқаси Татьяна Каримова ҳамроҳлигида пойтахтимиздаги «SOS-Болалар маҳалласи»га борди.

2000 йили Тошкент шаҳрида ўн тўртта oilавий уйдан иборат биринчи «SOS-Болалар маҳалласи» ўз фаолиятини бошлади. Мазкур кичкин-тойлар маҳалласи давлатимиз раҳбари Ислам Каримов ташаббуси билан бунёд этилди.

«Болалар маҳалласи»даги хонадонлар ҳаёти билан танишар экан, чехиялик мяхмон болаларнинг яшashi ва таълим-тарбия олиши учун барча шароит муҳайё этилганини таъкидлади.

«Болалар маҳалласи»даги хонадонлар ҳаёти билан танишар экан, чехиялик мяхмон болаларнинг яшashi ва таълим-тарбия олиши учун барча шароит муҳайё этилганини таъкидлади.

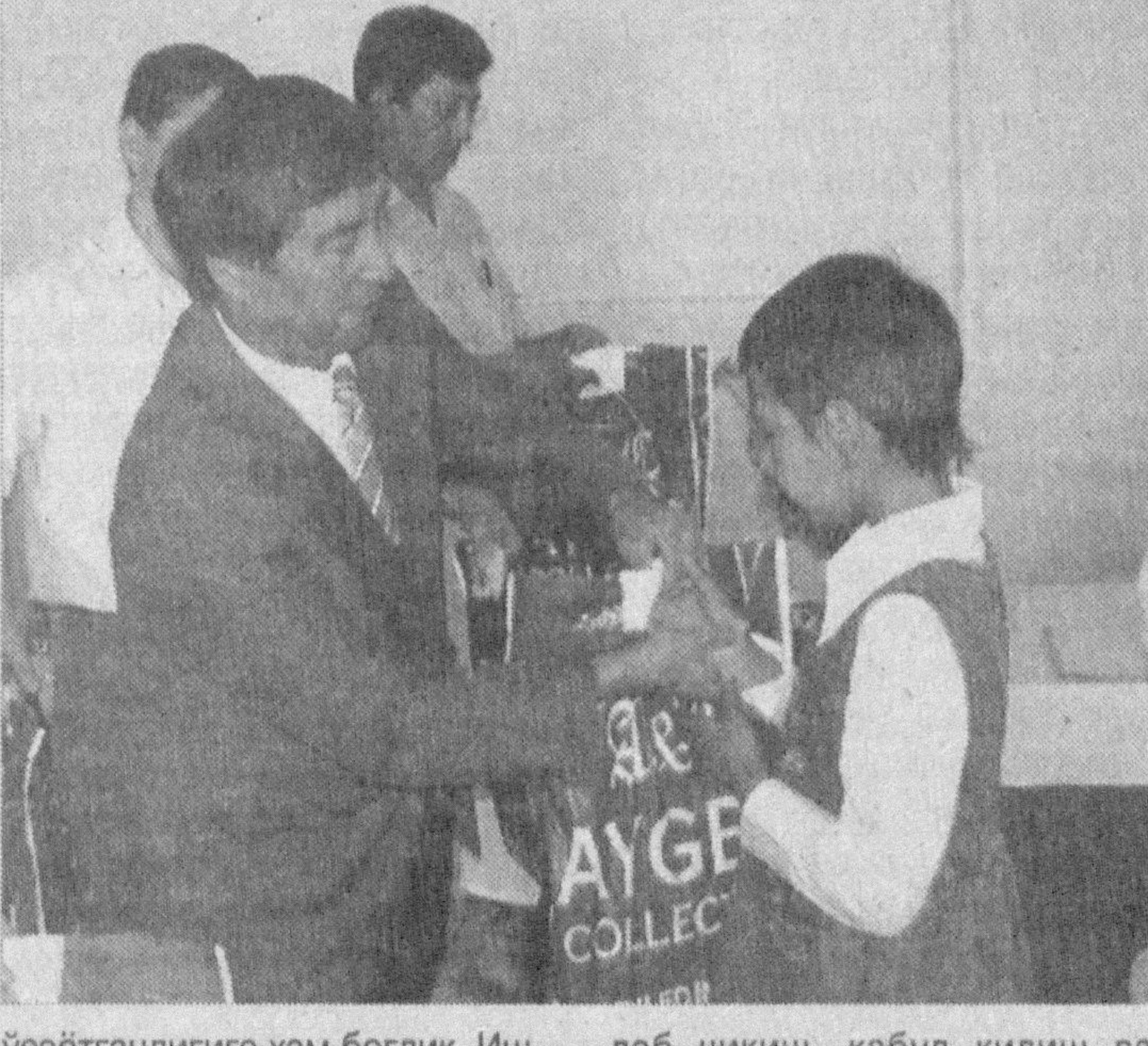
СЕССИЯ ҲУЖЖАТЛАРИ ҲАМКОРЛИКНИ ЮКСАЛТИРИШ ЙЎЛИДА

Пойтахтимизнинг Сергели туманида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг ўн бешинчи сессияси ҳақидаги маълумотларни ўрганишга бағишланган «давра суҳбати» бўлиб ўтди. Суҳбатни Сергели туман партия кенгаши биринчи котиби Лола Исмаева олиб борди.

«Болалар маҳалласи»даги хонадонлар ҳаёти билан танишар экан, чехиялик мяхмон болаларнинг яшashi ва таълим-тарбия олиши учун барча шароит муҳайё этилганини таъкидлади.

«Болалар маҳалласи»даги хонадонлар ҳаёти билан танишар экан, чехиялик мяхмон болаларнинг яшashi ва таълим-тарбия олиши учун барча шароит муҳайё этилганини таъкидлади.

«Болалар маҳалласи»даги хонадонлар ҳаёти билан танишар экан, чехиялик мяхмон болаларнинг яшashi ва таълим-тарбия олиши учун барча шароит муҳайё этилганини таъкидлади.

«Болалар маҳалласи»даги хонадонлар ҳаёти билан танишар экан, чехиялик мяхмон болаларнинг яшashi ва таълим-тарбия олиши учун барча шароит муҳайё этилганини таъкидлади.

«Болалар маҳалласи»даги хонадонлар ҳаёти билан танишар экан, чехиялик мяхмон болаларнинг яшashi ва таълим-тарбия олиши учун барча шароит муҳайё этилганини таъкидлади.

«Болалар маҳалласи»даги хонадонлар ҳаёти билан танишар экан, чехиялик мяхмон болаларнинг яшashi ва таълим-тарбия олиши учун барча шароит муҳайё этилганини таъкидлади.

HALQ BANKI - SIZNING OILANGIZ BANKI

TOSHKENT SHAHAR MUNITSIPAL BIJA MARKAZI

TOSHKENT XALQARO AEROPORTI

ALOQABANK - aniq, tez, ishonchli!

Огоҳлик — давр талаби

ҚЎШНИНГ ТИНЧ — СЕН ТИНЧ!

Яқинда республика Олий судида март-апрель ойларида террористик ҳаракатлар содир этган жиноятчилар устидан ўтказилган судда террорчилар бир қатор ҳоржий мамлакатлар, жумладан қўшни Қозғистонда ҳам махсус қўрувчилик тайёргарлигидан ўтганиликлари ҳақида кўрсатма беришди. Маълум бўлишича, Жанубий Қозғистон вилоятининг Чимкент, Тароз шаҳарларидаги ҳуфия хонадонларда уларга ўқотар қуролларни ишлатиш, қўбола портовчи моддалар, кучли таъсир этувчи заҳарларни тайёрлаш, уларни терактларда қўллашни ўргатишган экан. Покистонга бориш учун қалбаки қирғиз паспортлари ҳам худди шу ерда тайёрлаб берилган.

Суд жараёнида террористик таъовуларнинг ижрочилари орасида қўшни давлат фуқароларининг ҳам борлиги далил-исботлар билан тасдиқланди. 30 июль кuni Бош прокуратура биносида ўзини портлатган кимса Тароз шаҳрида яшовчи Аваз Шоюсов бўлиб чиқди.

Бу воқеаларни кузатиб беихтиёр ҳаёлимизда 1999 йилги Боткен воқеалари жонланди. Ушанда ўзларини «Ўзбекистон ислом ҳаракати» деб атаган босқинчилар тўдаси қўшни Ўш вилоятининг Боткен тумани орқали Фарғона водийси вилоятларига суқилиб кирмоқчи бўлишганди. Ушанда Қирғизистондаги айрим парламент депутатлари, «инсон ҳуқуқлари ҳимоячилари», сиёсатдонлар гўёки бандитларнинг қуроли таъовузи фақат Ўзбекистонга қаратилган эканлиги, улар қирғизлар учун хавф солмаслиги ҳақида гаплар тарқатишган, қолганларни ҳам шунга ишонтирмоқчи бўлишган эди. Худди ана шундай кайфият ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари, қуроли кучларда ҳам тарқалгани боис террорчи тўда жиддий қаршиликка учрамай, Фарғона вилояти чегараларига яқин келиб қолган эди. Яхшики, ҳукуматимиз, ҳарбийларимиз томонидан ўз вақтида қўрилган чора-тадбирлар натижасида чегараларимиз дахлсизлиги сақлаб қолинди, хавф-хатар бартараф этилди.

Шу каби босқинчилик 2000 йилда ҳам такрорланди. Жанговар ҳаракатларда қирғиз томони анча-мунча талофатлар кўрди. Лекин афсуски, лойқадлик, қўшни мамлакатга нисбатан таҳдидларга қўзғиш каби иллатлар батамом йўқолиб кетмаган экан. 2002 йилда юз берган фожиалар бунга яққол кўрсатиб қўйди.

2001 йилдан Ўш шаҳрида Ваҳобжон Бойбуваев номига расмийлаштирилган қалбаки қирғиз паспорти билан «УИЦ» жангариси А. Каримов пайдо бўлган. Шатто шаҳар бозорига беамалол тижоратчилик билан ҳам шуғуланган. Биров унинг қимлиги билан қизиқиб ҳам қўймаган. Қачонки у Бишкек шаҳар бозорига, Ўш шаҳридаги «Бакай» банкида портлатишлар уюштирилган кейинги ба «тижоратчи» шахсини суриштириб қолишган. Ваҳобжон, бу чоралар ўз вақтида қўрилганида беғуноқ инсонлар бевақт ҳаётдан кетишмаганди бўларди.

Вазият шунга кўрсатяптики, қайсики мамлакатда терроризм, зўравонлик ўчоги жойлашган бўлса, бу яқин атрофдаги мамлакатлар хавфсизлигига ҳам таҳдид соляпти, тинчлигини бузаяпти. Бунга Чеченистон мисолида яққол кўриб турибмиз. Бу ерга ин қўриб олган айричмаки террористлар қўшни Ингушiston, Догистон, Шимоллий Осетия, ҳатто Россия пойтахтида ҳам ҳам ўз жиноятларини амалга оширишяпти.

Шундай экан, Марказий Осиёдаги барча мамлакатлар терроризм хавфини бартараф этишга бир ёқадан бош чикариб, жиддий ириштирилари керак. Қабул қилинаётган қатор-қатор халқаро шартномалар, келишувлари рўбга чикарадиган вақт келди. Агар зарур чора-тадбирлар сидқиқидан бажарилгани билан бўлса, терроризм балоси ҳеч қачон минтақамизга ўрнашиб оломайди.

Иномжон АШУРОВ

«ПОЛКОВНИК» ҚОЧИШГА УЛГУРГАН...

Россия ҳуқуқни ҳимоя қилиш органлари томонидан Бесландаги мактабни эғаллаб олган террорчилар бошлигининг шахси аниқланди. «Полковник» лақаби остида Орлов области ички ишлар бошқармаси томонидан 1998 йилдан буён қотиллик жинояти бўйича қидириляётган Руслан Хучбаров яширинган экан. Маълумотларга қараганда, у ёвузлиги билан ажралиб туради. Афғонистондаги террорчилик марказида махсус тайёргарликдан ўтган. Галашқа яқинида федерал қўшинлар колоннасига ҳужумда ва Ингушiston федерал хавфсизлик бошқармаси биносини портлатишда қатнашган. Бесландаги гаровдагиларни озод этиш бўйича операция давомидда йўқ қилинган жангарилар орасида у аниқланмаган. Шу боис махсус хизматлар унинг қочиб кетишига улгуриб, Беслан чор-атрофида яширинаётган бўлиши мумкинлигини инкор этаётгани йўқ.

ЯНГИ МАКТАБЛАР ҚУРИЛАДИ

Бесланда шу йилнинг 1 октябрга қадар бири 640 ўринли иккита мактаб қурилиши бошланади. Уларнинг мақбул лойиҳаси танланди. Россиянинг таълим бўйича федерал агентлиги қурилиш ишларининг биуроти қўрилди.

Янги ўқув масканлари 1-мактаб жойлашган микрорайонда, темир йўлнинг ҳар икки томонида бунёд этилди.

ИРОҚДА САЙЛОВЛАР САНАСИ ЎЗГАРМАЙДИ

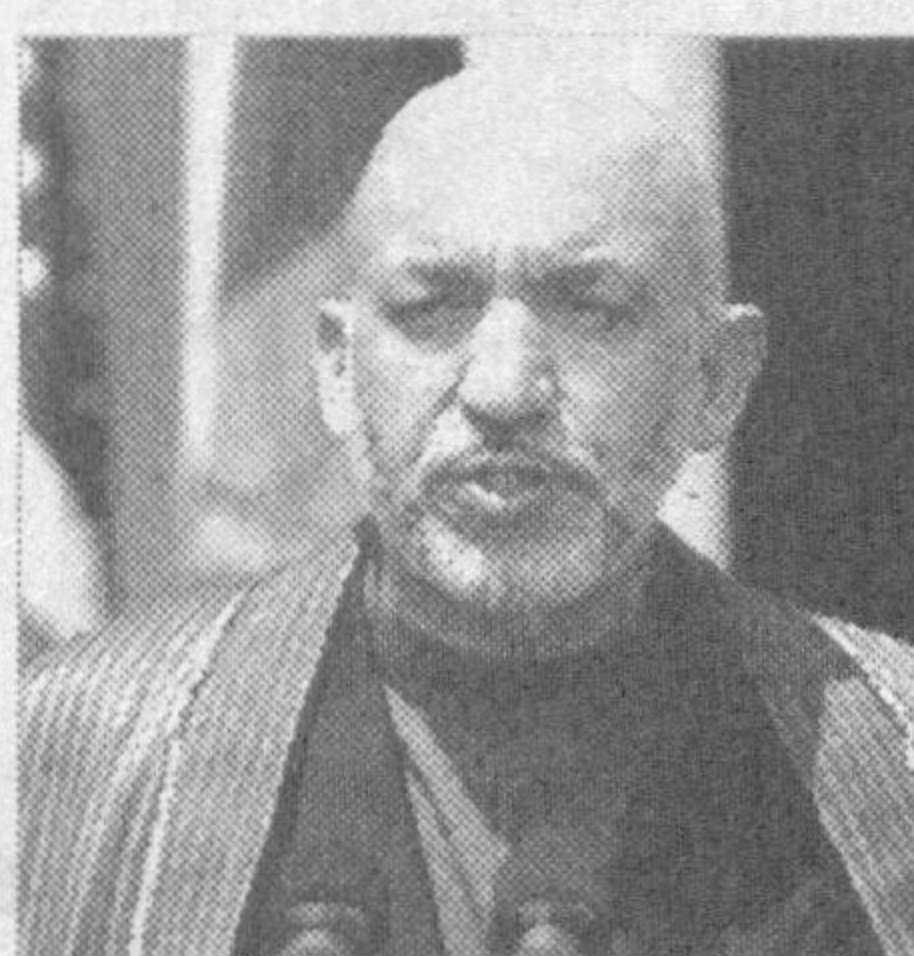
АҚШ давлат департаменти раҳбари Колин Пауэлл Fox News телеканали орқали яқинда бадаги чиқувчида Америка маъмурияти Ироқда январь ойида ўтказилган умумий сайловларга қадар ушбу мамлакатнинг қатор шаҳарларидаги қаршилиқни бостиришни режалаштираётганини маълум қилди. У Ироқдаги коалицион кучлар оғир пайтни бошидан кечираётганини тасдиқлаб, АҚШ президенти маъмурияти яқин вақтларда вазианти барқарорлаштиришни билдирди.

Ироқдаги Америка қўшинлари қўмондонлиги мамлакат муваққат ҳукмати билан биргаликда Фаллужа ва бошқа баъзи шаҳарларни ўз назорати остига олишга уринмоқда. — Қаршилиқ бостирилади, — деди Колин Пауэлл. — Бунга уддаласа бўлади. У шунингдек, Ироқда январ-

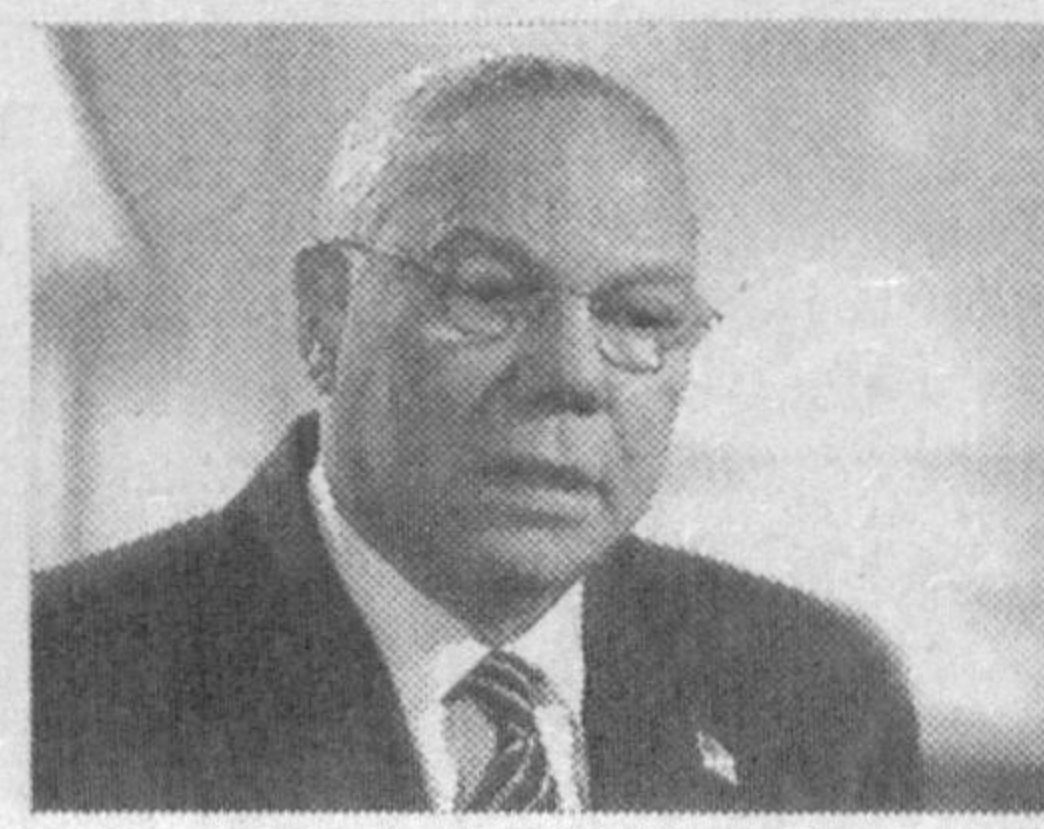
ҲИРОТДА — КОМЕНДАНТЛИК СОАТИ

BBC News хабарига кўра, афғон маъмурияти яқиндан бошлаб Ҳирот шаҳрида комендантлик соати жорий этган. Сўнгги икки кун давомидда вилоят собик губернатори Исмомил Хон тарафдорларининг норозиликлари давом этмоқда. Мамлакат президенти Хомид Карзай томонидан 11 сентябрь кунини ўз лавозимидан четлатилган эди. Октябрда мамлакатда ўтказиладиган президентлик сайловлари арасида Карзай бу вилоятдаги таъсирини кучайтиришга уринмоқда. Муқаддам Афғонистон Президенти агар сайловларда галаба қозонса, ўз ҳукуматида вазирик лавозимини эғаллашни Хонга таклиф этган эди. Бироқ Ҳирот губернатори бунга рад этди. Шундан сўнг, Карзай агар галаба қозонгудек бўлса, мамлакатда коалицион ҳукуматни тuzмаслигини маълум қилди.

НОРОЗИЛИК МИТИНГИ

Куддусда яқинда кунини бўлиб ўтган норозилик митингида ўн минглаб киши қатнашди. Улар Исмомил Фалатин мухториятидан бир томонлама ажратиш режасига қарши норозилик билдирдилар. Иудея, Самария ва Газа минтақаси манзилгоҳлари кенгашлари томонидан ташкил этилган митинг «Ажратиш режаси миллатни бўлиб ташламоқда» ширини остида ўтди. Полиция маълумотларига кўра, Сион майдонидagi митингга салкам 50 минг киши, ташкилотчиларнинг тасдиқлашича 100 мингга яқин киши иштирок этган. Митинг яқунланган, бош вазирик қороргоҳи томон машъала кўтариб юриш ташкил этилди. Унинг қатнашчилари Шаронни истефого чиқаршга даъват этишди.

га белгиланган сайловларнинг кейинга қолдирилмаслигини ҳам таъкидлади. — Сайловлар санасини ҳеч ким ўзгартиришни режалаштираётгани йўқ, — деб таъкидлади Колин Пауэлл. Фаллужа, Талафар ва бир қанча шаҳарларда сўнгги кунларда кўзғолончилар ва Америка ҳарбийлари ўртасида юз берган тўқнашулар чоғида юздан ортик ироқлик ўлдирилган. АҚШ авиацияси жангарилар назорати остида бўлган аҳоли пунктларига бир неча бор ракета зарбаларини берган. Ироқдаги барча операциялар мобайнида мингдан ортик америкалик ўлдирилган. Бу мамлакатда ҳарбий ҳаракатлар расмий тўхтатилган кундан бошлаб, орадан ўтган бир ярим йил ичида АҚШ ҳарбий хизматчиларидан салкам 7 мингга ярадор бўлган.

Эътироф

Мамлакатимиз истиқболи, миллатимиз иқболига чиндилан қувонадиган ҳазрати инсонлардан бири — қирғиз халқининг улғу фарзанди, жаҳон адабиётининг йирик номанваси Чингиз Айтматовидир. Улғу адибнинг юртимиз, халқимиз ижод аҳлига меҳри, ихлоси қанчалик балинд бўлса, ўзбекистонликларнинг Чингиз Айтматовга бўлган муҳаббати, ҳурмати, эътиқоди ундан-да зўр, сарбаланддир. Ўртбосқинимизнинг яқинда Чингиз Айтматовга йўлланган мактуби бунинг яна бир ёрқин ифодаси бўлди.

Чингиз Айтматов жаҳон миқёсида асарлари энг кўп нашр этиладиган, энг кўп ўқиладиган, сахналарда, экранларда энг кўп кўрсатиладиган, эфирда эшитириладиган сермахсул, ижодкорлардан биридир. Адибнинг асарлари 170 мамлакатда, 900 марта, 700 миллиондан ортик нусхада чоп этилган. Бу рақамлар йилма-йил ортиб бормоқда. Адиб таваллудининг 75 йиллиги муносабати билан кўпга янги нашрлар юзага келди ва бу жараён ҳамон давом этмоқда. Яна бир жиҳати, жаҳон олимларининг Чингиз Айтматов ҳақидаги барча тадқиқотлари адиб асарларидан кўпроқ жилдларни ташкил этади.

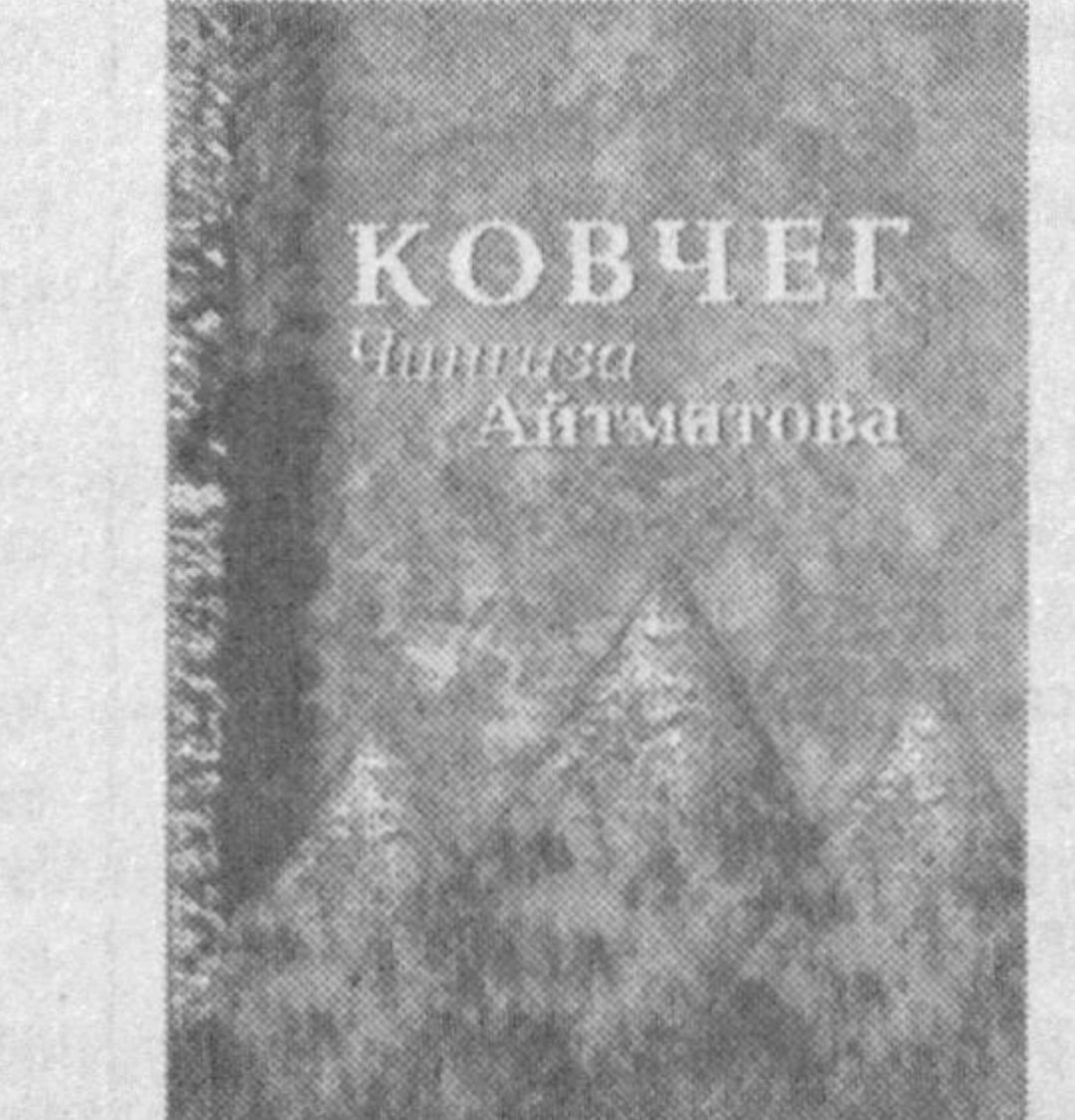
Улкан сўз санъаткорининг ҳар бир асари биринчиликдан бўлиб ўзбек тилига ўғиррилиши ва кўп нусхаларда нашр этилишини алоҳида қайд этиш мароқли ва қувонарлидир. «Жамила», «Бўтақўз», «Биринчи муаллим», «Сарвқомат дилбарим», «Моно ер», «Алвидо, Гулсар!» — «Оқ кема», «Эрта қайтган турналар», «Соҳил бўйлаб қопаётган Олапар», «Асрга татиқли кун», «Қиёмат», «Кассандра тамгаси», «Чўққиди қолган овчининг охи зори» ва бошқа асарларини Асил Рашидов, Иброҳим Фафуров, Набижон Бокий, Ёқубжон Хўжамбердиев, Суён Қоразов таржималари орқали ўқиганмиз.

Чингиз оғанинг юртимиз, элимизга меҳор-муҳаббати «Пахтаннинг ойдин йўли», «Жаҳаннам узра қаргалар фарёди», «Дунёни ҳайратга солайлик», «Амир Темур буюқлиги» каби мақолаларида, оламга донг таратган буюк бобоклонларимиз, олимۇ фузалоларимиз, улкан сўз санъаткорлари Фафур Фулом, Абдулла Қаҳқор, Миртемир, Зулфия, Одил Ёқубов, Пиримкул Қодиров, Абдулла Орипов, Эркин Воҳидов, Саид Аҳмад, Шукрулло, Хамид Фулом, Тўлепбергэн Қайлибергенов, кинохроникамизнинг дондор вакиллари Малик Қаюмов, Хайрулла Жўраев ҳақида айтган дил сўзлари, мақола ва мактублари, олимлар Иззат Султон, Оқил Салимов, Шабоб Хўжаев, Наргиза Мирзааҳмедова, Фазлиддин Хамроев, журналистлар Зиёд Есенбоев, Мақсуд Қориев, Аҳмад Аъзам, Анвар Жўрабоев ва бошқалар билан ўз ифодасини топган.

Чингиз Айтматов 1958 йил Тошкентда бўлиб ўтган Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчилари I конференциясида иштирок этганди. Шундан бери юртимизда ўтган турли анжуман, йиғин, байрамларда қатнашиб келди, ижодкор дўстлари, ҳамкасблари билан дийдор кўришди, юр-

тимиз, одамларимиз, Тошкентимизни юрадан севишни, узоқ вақт кўрмай қолса соғинишни кўп бор таъкидлаиди. Мана, адибнинг айрим дил сўзлари:

«Ўзбек халқининг тақдирини ўз тақдиримдан ажратиб қаролмайман», «Агар Ўзбекистоннинг ҳамма пахтасини жамулжам қилиб, вагонларга ортिलाдиган бўлса, Ердан то Ойга қадар етадиган эшелон зарур бўлгани ҳақида ҳикоя қилганман очеркимда. Бунинг сира муволага жойи йўқ эди». «Қадим ўзбек маданиятининг Урта Осиёга кўрсатган таъсирини кўхна Визан-

ЎЗБЕКНИНГ ЧИНГИЗ ОФАСИ

тиянинг Русга кўрсатган таъсири билан қиёслаш мумкин». Адиб Ўш фожиаларини эслаб ёзади: «Қадимдан қонқардош бўлган икки халқ ўртасида пайдо бўлган ниғорчи бартараф этиш бора-сида ушанда Ислом Каримов улкан давлат арбобиға муноси ақл-идрок, донолик намунасини кўрсатди».

Яқинда Москвада, «Воскресенье» нашриётида буюк адиб таваллудининг 75 йиллиги атаб «Ковчег Чингиз Айтматовга» номи салмоқдор китоб чоп этилди. Ковчег — кема дегани. Афсонада ай-тилишича, дунёни сув босганда Нух пайгамбарни, оила аъзоларини, мол-ҳолларини кема қутқариб қолган экан. «Ноев ковчег» — «Нух кемаси» деган ибора шундан қолган. Китоб номи ҳам маълум маънода рамзий. Чингиз Айтматов кемаси, оқ кемаси, наҳот, умид кемаси деган маъноларда.

Китоб салкам етти юз бетлик. Унда адибнинг машҳур давлат ва жамоат арбоблари, ёзувчи, санъаткор, олимлар, ота-онаси, фарзандлари билан бирга турли йилларда тушган 90 дан ортик сурати ҳам берилган. Ўзбекистон Қаҳрамони, машҳур адабиётшунос, китоб шайдоси Озод Шарофиддин: «Ёзувчиларга бағишланган анча-мунча китобларни биланам, лекин бундай салмоқли, мароқли, ҳам сифатли чиққан китобни кўрмаган эдим», — дея шайрга беҳад юксак баҳо бериб, тенгдоши ва қадрдонига аталган китоб ҳақида газетада махсус мақола эълон қилди.

Китоб таниқли давлат ва жамоат арбоблари — Ислом Каримов, Владимир Путин, Нурсултон Назарбоев, Аскар Акаевларнинг адиб ҳақидаги дил сўзлари, Расул Хамзаев, Дайсека Икзда Шамратов, Луи Арагон мақоласи билан бошланади, 60 дан ортик адиб, олим, му-

наққид, санъаткорларнинг мақолалари, Айтматовнинг «Оқ кема», «Чингизхоннинг оқ булут» асарлари, «Болалигим» қиссасидан парчалар, янги мақола, суҳбатлари берилган. Немис олими ва таржимони Фридрих Хитцер адиб ҳикояларидан ёзиб олиб нашр эттирган «Болалигим» қиссасининг «Отамни эслаб» бобида Чингиз олти яшар пайтида падали бурзуқори, таниқли давлат арбоби, ўттиз еттичи йилли катогон қурбони бўлиб қатл этилган Тўракул Айтматов билан Фарғона водийсига сафарини эслаиди.

«Фаргоналикларнинг яшаш тарзи ҳам ўзига хос эди, эслаиди адиб. — Одамлар катта бир оилалар бўлиб аҳил яшаган, ҳар қандай ишни жамоа бўлиб қўнғилдайдиган бажаришар эди. Қишлоқларда кексаларнинг ҳурмати баланд, уларнинг гаги кичиклар учун қонун эди. Қайғуни ҳам, хурсандчилиқни ҳам бирга баҳам қўришарди. Бундай бирдамлик Ўзбекис-

тоннинг олис туманларида хали ҳам сақланган қолган». «Отам билан Андижонга борганим ҳам эсимда. Андижон ўша вақтда ҳам Фарғона водийсининг энг йирик шаҳарларидан бўлган. Йўл узоқ бўлгани боис, одамлар яшайдиган манзилларда тез-тез тўхтардик. Отам одамлар билан суҳбатлашар, уларнинг кўлаб соволарига жавоб берадди. Оғир даврлар бўлган, кўпга олиб борилаётган ислохотларнинг муҳиятига тушунолмас ва ора йўлда сарсон эдилар. Отам билан суҳбатдан сўнг одамларнинг юзлари ёришгандай, қадрларини ти татишгандай тўрларди менга. Ақлли, чарчаш нималигини билмайдиган отам кўмағига одамлар ҳаёт машаққатини енгишди, деб ўйлар, фахрларанар эдим».

Китобнинг юзага келишида ўзбекистонликларнинг салмоқли хиссалари бор. Фалсафа фанлари номзоди Фазлиддин Хамроев лойиҳа госяни ва раҳбари сифатида катта гайрат ва ташаббус кўрсатди, ўзи ҳам адиб ҳақида мақола ёзди. Чингиз Айтматов ижодининг собитқадам тадқиқотчиси Париза Мирзааҳмедова китобга илмий муҳаррирлик қилди ва «Ўз чўққисини забот этган адиб» деган йирик, теран мақола ёзди. Таниқли файласуфлар Кўчқор Хоназаров «Инсоний фарзанд», Омонулла Файзуллаев «Кассандра тамгаси» романида илмий фантазия» номи мақолалари билан қатнашди. Шунингдек, менинг ҳам Айтматов публицистикаси тадқиқига бағишланган «Сайёравий тафаккур адиби» сарлавҳали мақолам китобдан жой олган. Ҳаммаси буюк адибга сийҳат-саломатлик, янги ва гўзал асарлар тўхфа этишини тилаймиз.

Сайди УМИРОВ, ЎЗДЖТУ халқаро журналистика факультети кафедра мудири, Республикада хизмат кўрсатган ёшлар муррабийси

Фанумиз заҳматкашлари

ДУНЁ ТАНИГАН ОЛИМ

АКАДЕМИК САИДАСРОР ФУЛОМОВНИНГ СЕРМАЗМУН ҲАЁТИ ВА ИЛМИЙ-ИЖОДИЙ МЕХНАТИ ЙЎЛИГА ҲАВАС...

Шу йил тўртинчи сентябрь кунини эди. Эрталаб Тошкент давлат аграр университети қошидаги Қишлоқ ҳўжалиги корхоналари раҳбарларини тайёрлаш ва кадрлар малакасини ошириш маркази ёнидан ўтаётган кўришниларидан зиёли, қўларидан гўл кўтарган ур-тўрт қишга кўзим тушди. Афтидан, улар вилоятлардан келишган шевкили, гап-сўзларининг талаффузларида сезилиб турарди...

Домлари табрикланган келганлардан чоғи, — уйларим ва кўз олдимга кечадан буён оёқлари узилмай кўтловга келишадиган кишилар келди... Умрининг ярим асридаёқ шунча шогирдлар, муҳлислар, дўст-ёронлар... Ҳавасим келди, тўғриси, домлага.

Фанлар Академиясининг (Россия) ҳақиқий аъзоси, Хиндистон молия институти фахрий профессори (Дехли), иктисод фанлари доктори, академик... Домла ўтган асрнинг етмишинчи йилларида Тошкент халқ ҳўжалиги институтининг иктисодий режалаштириш факультетида ўқиб юрган кезларидеяқ талабалар илмий-тадқиқот ишлари уюшмаси раиси сифатида ўз ташкилотчилик ва ташаббускорлик қобилиятини намоянэ этаолди. Уқшини битириб, меҳнат фалиятини Республика Давлат режалаштириш Бошқармаси қошида иктисодий тадқиқотлар илмий текшириш институтидан бошлади. Кейин Г.В.Пеханов номидаги Москва Халқ ҳўжалиги институтининг «Иктисодий кибернетика» кафедрасида аспирант бўлди. 1978 йилда номзодлик диссертациясини муваффақиятли ҳимоя қилиб, 84-йилгача Тошкент Политехника институти (ҳозирги Техника университетининг)нинг сановат ишлаб чиқариши ва қурилишини ташкиллаштириш факультетида «Ишлаб чиқаришни бошқариш» кафедрасининг катта ўқитувчиси, доцент бўлиб фаолият кўрсатди. Сўнгра М.В.Ломоносов номи Москва давлат университети «Иктисодий таҳлилнинг математик усуллари» кафедраси докторанти ва ҳўжалик шартномаси асосида катта илмий ходим лавозимларида ишлади. 86-йил докторлик диссертациясини ҳимоя қилиб, иктисод фанлари док-

тори илмий ҳаётини олди. Тошкентга қайтди. Узининг қадрдон олий ўқув даргоҳи профессори, факультет декани бўлди. Шунини алоҳида таъкидлаш керакики, домла аспирантура ва докторлик даражаси учун ўқиш муддатини бир йил ичида тамомлади ва бу билан давлат бюджетидан унинг учун ажратилган 4 йиллик сарф-харажати тежашга, Ўзбекистонда энг ёш фан доктори деб тан олиншига муваффақ бўлди. Мамлакатимиз муस्ताқилка эришган пайтларда домла Республика Давлат қурилиши Бошқармасининг қурилиш мажмуаси раҳбарлари ва мутахассисларини қайта тайёрлаш ҳамда кадрлар малакасини ошириш тармоқларидо институти ректори эди. Уша йилдан эътиборан ва то ҳозиргача университетнинг «Агробизнес ва менежмент» кафедраси мудири. Айни райдта бу ердаги Қишлоқ ҳўжалиги корхоналари раҳбарларини тайёрлаш ва кадрлар малакасини ошириш маркази ҳамда «Фермерларни ўқитиш ва қайта тайёрлаш Тошкент таянч бизнес-мактабининг» директори ҳамдир. Марказда ҳар йили 1000 га яқин тингловчилар 4 ойлик курсларда малака оширишди.

Маркази, 1998 йилдан эса Билим ресурслари ўқув маркази, қишлоқ ҳўжалиги учун фаолият юритувчи Бош «Extension Service» хизмати, Ахборот-машаққат маркази ҳамда Бухоро ва Наманганда муҳандислик-иктисодиёт институтилари филиалларга асос солинди. Санаб ўтилган бу ишларнинг ҳаммаси ўз долзарблиги, кўп қирралиги ва салоҳияти билан ажралиб туради. Масалан, айни шу ишлари самараси Уларок, мамлакатимизда регионал АСМ ривожланишини режалаштиришнинг асосий масалалари тизими ва тизим моделлари мажмуаси ишлаб чиқилди. Регионал бошқариш тизимларининг ахборот таъминоти масалалари ечимлари асосида Ўзбекистондаги вилоят ва туманларнинг АСМ ривожланишини тизимли ижтимоий-иктисодий моделлаштириш услубиёти яратилди. Республика иктисодиётига инвестцияларни жалб қилиш, истеъмол бозори ва агробизнесни бошқариш, қишлоқда ижтимоий муаммоларни бартараф этиш масалаларида илмий асосларни тақлифлар билдирилди.

Бу давр ичида домланнинг ўз фундаментал тадқиқотлари 360 босма табоқдан ортиб, улар 176 дан кўп илмий ишларда чоп этилди. Шундан б таси монография, 66 таси ўқув қўлланмаларидир. Шунингдек, кўпга ўқув-услубий рисолавлар яратилди, уларнинг барчаси, иктисод фанлари доктори, профессор,

ҲУРМАТЛИ ЎЗБЕКИСТОН ФУҚАРОЛАРИ, ИШБИЛАРМОН ВА ТАДБИРКОР ЖАНОБЛАР, ҲАМДА ЧЕТ ЭЛ САРМОЯДОРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Тошкент шаҳар ҳудудида жойлашган яқка тартибда уй-жой учун ер участкалари ҳамда республикамиздаги кўчмас мулк объектларини сотиб олиш ниятингизни амалга оширилишида

«RESPUBLIKA KO'CHMAS MULK BIRJASINING TOSHKENT SHAHAR BO'LIMI» масъулияти чекланган жамияти кўчмас мулк бозорига 10 йиллик таърибага эга, юқори малакали мутахассислари Сизнинг хизматингизда бўладилар.

ФУРСАТНИ БОЙ БЕРМАН!
«RESPUBLIKA KO'CHMAS MULK BIRJASINING TOSHKENT SHAHAR BO'LIMI»га МАРҲАМАТ!
Бизнинг ёрдамимизда ер ва кўчмас мулк эгаси бўлинг!
Мурожаат учун манзил:
Тошкент шаҳар, Шайхонтоҳур тумани, А.Қодирий кўчаси, 13-уй.
Телефонлар: (8-371) 144-44-73, 144-71-78. Факс: 144-92-30.

Хизматлар лицензияланган

